

Tèxte liure e causida de tèxtes

Nivèls : Cicle 3

Luòc: classa

Espèras de fin de cicle 3: ESCRIURE

- Escriure un tèxte d'una a doas paginas adaptat a son destinatari
- Aprèp repassada, obténer un tèxte organizat e coerent, a la grafia lisibla e respectant las regularitats ortograficas estudiadas al cors del cicle.

Invariants associats a la mesa en òbra del tèxte liure

- Lo tèxte liure deu pas èsser isolat de las autras praticas d'expression.
- Lo tèxte liure es tributari d'aisinas.
- Lo tèxte liure deu escapar a tota tentacion «escolastica».
- Lo tèxte liure es pas avalorat nimai jutjat.

Material

• Quasèrn d'ensages e estilòs • Fuèlhs de dessenh, futres e gredons de colors • tablèu blanc	• Quasèrn d'escrivan • fuèlhs d'escritura

Debanament

(cf. La FM mai detalhada pel cicle 2.)

3 temps:

- Escrivi puèi illustri
- Presenti e causissi
- Estudi lo tèxte causit d'un punt de vista de la lenga

1 - Escrivi puèi illustri

<u>Temps</u>	<u>Activitats/tacas</u>	<u>Material</u>
<u>Cada jorn</u> <u>s'es possible</u>	<u>Quora?</u> <ul style="list-style-type: none"> • Idealament, cada jorn, en dintrant en classa. Mas tanben: <ul style="list-style-type: none"> • quand an acabat un trabalh • dins mon plan de trabalh	
<u>Objectius</u>	Realizar una composicion personala.	
<u>15/20mn</u> <u>Consignas</u> <u>collectivas</u> <u>e</u> <u>trabalh</u>	<u>1 - Temps individual d'escritura</u> Los CM son acostumats logicament que faguèron de desenh contat en mairala e de tèxte liure dempuèi que sabon escriure en CP. Rampèl de las règlas d'aquel temps: « Cadun se concentra: pès pel sòl, boca tampada, coides sus la taula e mans sus uèlhs. Tre que sabèm çò qu'anam contar, nos metèm a escriure tal coma sabèm sul fuèlh d'escritura en sautar una linha, sens bruch, se far besonh, levam lo det per que venga ajudar. Vos venètz servir una fuèlh novèl dins la brústia a posita quand fan besonh.»	Fuèlhs de dessenh futres gredons de colors

<p><u>individual</u></p>	<p>En debuta d'an pels CM1, l'espèra es d'un vintenat de linhas. A posita dins la classa, i a dats amb dessenh per ajudar de trobar d'idèias. Pòdon tanben gaitar libres dins la bibliotèca.</p> <p>Cada enfant es installat a sa taula davant son fuèlh e sa troça a posita.</p> <p>Passi per ajudar d'escriure un mot o una frasa se far mestièr a d'unes e los daissar pas «cunhats»...</p> <p><u>2 - Temps de correccion individual</u></p> <p>Un còp acabat, l'enfant pausa son fuèlh dins la banasta a posita per fin que corregisca. Abans aquò a tornat legir per fin de s'auto-corregir, s'es servit de sos ancians tèxtes e de las aisinas disponibles dins la classa (aficha, diccionari, quasèrn memò, eca.)</p> <p>Pòt tanben començar de dessenh son istòria.</p> <p>Tòrni pas escriure coma pels CE, lor còdi la correccions per fin que se serviscan de la ficha ajuda de correccion. Escrivi conselhs de tornar formular se far mestièr, desvolopar son istòria s'es possible.. Adapti mon ajuda en foncion de cadun.</p> <p><u>3 - Temps de còpia dins lo quasèrn d'escrivan</u></p> <p>Quand an acabat de corregir, escrivan al net sul quasèrn d'escrivan en s'aplicar tan coma es capable.</p> <p>Un còp aquò fait, lo poirà picar a l'ordinator sus un document partejat.</p> <p><u>2 - Temps d'illustracion</u></p> <p>Fa o acaba son illustracion en seguida.</p>	
<p>2 - Presentacion de los tèxtes liures e Causida d'un tèxte</p>		
<p><u>Objectius :</u></p>	<p>Gausar prene la paraula davant la classa per presentar son istòria.. Donar son punt de vist de cap a çò que nos agrada e votar.</p>	
<p><u>Collectiu</u></p>	<p>Un còp per setmana, los/las que vòlon presentan lor istòria en la legir a la classa.</p> <p><u>1- Mestièrs de la presentacion de tèxtes:</u></p>	<p>Lor tèxte getons per votar</p>

<p>Un còp per setmana</p>	<p>Cada setmana, a torn de ròtle, i a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - un president de la presentacion de tèxtes que dubrís la presentacion en rampelar las règlas: «Nos trufam pas, tot lo monde escotan, levam lo det per demandar la paraula, soi ieu que balhi la paraula.» - L'enfant secretariá escrit los títols dels tèxtes al tablèu. - L'enfant dessenhaire que dessenha a la lèsta o esquematiza los tèxtes presentats pendent que son presentats en dejós de cada títol. Aquí es un trabalh de sintèsi qu'es esperat. - L'enfant «mèstre del temps» que velha e ajuda lo president per despassar pas lo temps concedit. <p>Coma aguèri l'astre que totes los calandrons volián legir lor tèxte a la classa cada setmana. Metèri en plaça un seguit per fin que cadun pòsca presentar a son torn en balhar prioritàriament la plaça a los que presentèron pas lo còp passat.</p> <p>Çaquela, soi en soscadissa de cap a la mesa en plaça d'una aficha ont los calandrons se poirián inscriure per presentar lor tèxte a la presentacion venenta. Aital poirián presentar lo tèxte que vòlon quitament un ancian. Lor aissa temps tanben temps de cabussar dins l'«exercici» e me daissa l'ocasion de puntar pas al moment que s'i son pas metuts mas de los encoratjar long de la setmana de s'i ensajar.</p> <p><u>2 - Presentacion:</u></p> <p>Lo president dubrís, rampela las règlas, crida los enfants inscrits per aquela presentacion. Venon legir de pè fàcia a la classa. Se es vertadièrament malaisit pòdon demorar a la lor plaça en debuta d'an.</p> <p>Lo president demanda a l'enfant de legir fòrt en articular de plan. L'enfant legís. Lo president demanda se i a de questions o comentaris. Passa al seguent presentator, eca.</p> <p>Lo secretari torna dire los títols dels tèxtes presentats e lo dessenhaire los resumís.</p> <p><u>3 - Vòte e causida:</u></p> <p>Pòdon votar per 2 tèxtes diferents dont lo lor. Cadun a doas voses. La regenta e l'AESH (quand n'i a) vòtan. La regenta a un dreit de vèto se jamai i a un tèxte injuriós, difamatòri, calomniós, eca. Es pas un empacha a la discutida amb los escolans.</p> <p>Metèri en plaça la règle que votam pas pel dessenh d'un enfant ja elegit lo còp passat qu'aguèri mantun còps lo meteís calandron per causa d'amistat/pression...</p> <p>Qu'aquí tanben faguèri aquesta causida per fin de daissar plaça a cadun</p>
---------------------------	---

	<p>tanben. Se pòt questionar solide, çaquela me soi apoderar la causa d'aquela mena per fin que ieu tanben i tròbe sens.</p> <p>=> « L'organizacion deu èsser al servici de la vida e del trabalh e non lo trabalh e la vida dominats per l'organizacion.» Célestin Freinet.</p> <p><u>4 - Tampadura de la presentacion:</u></p> <p>Lo tèxte amb lo mai de voses es causit e lo president tampa la presentacion de tèxtes.</p>	
3 - Mesa al punt		
Objectius :	<p>Netejar lo tèxte un tèxte causit collectivament.</p> <p>Afortir las relacions entre l'oral e l'escrit</p>	
<u>collectiu</u>	<p>1 - Escrivi lo tèxte al tablèu sens res tirar de çò dit per l'autor. Idealament, se i a un videoprojector a posita, lo piqui per fin de lo projectar al tablèu.</p> <p>2 - L'autor legís son tèxte a la classa.</p> <p>3 - Tornam sus cada frasa per fin de :</p> <ul style="list-style-type: none"> - propausar correccions, - melhorar de formas de frases, - tirar las repeticions, - enriquesir al nivèl del lexic, - precisar la pensada de l'autor, eca. <p>Lo trabalh de recèrca de cap a l'escrit comença e pausi las questions seguentas: Qué pensatz d'aquel tèxt? Avètz totes compres l'istòria? => segon la responsa l'autor nos pòt tornar dire autrament benlèu. Escrivèm las modificacions validadas totjorn per l'autor. Cada cambiament es assubjectit al bon voler de l'autor.</p> <p>Pel melhorament, es totjorn l'autor que decidís de validar las modificacions. Çaquela, me permeti de biaissar la mesa al punt del tèxte se me fa mestier dins la progression dels aprendissatges.</p> <p>4 - Lo tèxte aital melhorat es signat del nom de l'autor e de la classa.</p>	<p>Tablèu</p> <p>DC causit</p>
4 - Estudi De la Lenga		
Objectius :	<p>Descobrir puèi tornar investir las nocions d'estudi de la lenga: gramatica, conjugason, ortografia, lexic</p>	
Trabalh	<u>Bastison d'un fichièr de trabalh</u>	Fichièr

<p>individual</p>	<p>Un còp aquel trabalh de mesa al punt acabat amb la còla, piqui lo tèxte a l'ordinador e bastissi un fichièr de trabalh o reinvestment de totas las manipulacions qu'anam far.</p> <p>Per aquò far m'apèvi sus las nocions als programas de cada nivèl. Seguissi pas forçadament las nocions tala coma pòdon èsser presentadas dins manuals. Çaquela, punti las nocions vistas disn mas progressions.</p> <p>Lor disi que çò esperat es qu'anguen ont pòdon anar e subretot de s'ensajar.</p> <p>Fargui d'exercicis que son pas totes capables de far... qualques uns van a la fin d'autres mens luènh...mas totjorn mai luènh...</p> <p>L'idèia es de lor permetre d'èsser totjorn en capitada, de se veire caminar, de veire que son en capacitat de s'entrajudar e de cooperar per aprene e capitar.</p> <p>Tot lo trabalh de manipulacion e de reinvestment se far sus 15 jorns. Tot es fait per capitar, prene lo temps que cal a cadun, repassar e dintrar amb plaser dins l'estudi de la lenga.</p>	<p>individual</p> <p>cintas d'EDL</p>
--------------------------	--	---------------------------------------

BILANÇ

